

УДК 342.9:340.15(477)

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.3-1.31>

Т. І. Разіна

здобувач кафедри адміністративного та господарського права
Запорізького національного університету

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

У науковій публікації досліджується становлення та розвиток адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні з метою виокремлення позитивного історичного досвіду правового регулювання інвестицій та інвестиційної діяльності та внесення відповідних пропозицій щодо удосконалення чинного національного законодавства та юридичної практики.

Зазначається, що історія виникнення інституту адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні бере свій початок з проголошення незалежності України, коли молода Українська держава, яка успадкувала радянське законодавство, потребувала створення власної правової основи для залучення інвестицій, забезпечення позитивного інвестиційного клімату. Закони у сфері інвестицій та інвестиційної діяльності, прийняті в перші роки незалежності, чинні і зараз, проте постійні зміни до них та суміжних нормативно-правових актів свідчать про відсутність стабільності у правовому регулюванні інвестиційної діяльності, що не сприяє привабливості української економіки для потенційних інвесторів.

Значну роль у процесі адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності відіграють відомчі нормативно-правові акти, які конкретизують закони та надають суб'єктам інвестиційної діяльності реальний правовий інструментарій для здійснення та захисту інвестицій.

Формулюється висновок про те, що, враховуючи позитивний історичний досвід, законодавство у сфері інвестицій має бути максимально стабільним та визначеним з метою формування у потенційного інвестора почуття впевненості у правовій захищеності інвестицій та наявності реальних гарантій їх повернення. Для досягнення такого результату в Україні необхідно провести комплексну систематизацію законодавства у сфері інвестиційної діяльності з урахуванням європейських стандартів і принципів та прийняти єдиний консолідований нормативно-правовий акт, який буде регулювати основні питання інвестиційної діяльності.

Ключові слова: історичний досвід, інвестиції, інвестиційна діяльність, адміністративно-правове регулювання, становлення, розвиток, систематизація, консолідований акт, правова визначеність, стабільність.

Постановка проблеми. Правильне розуміння будь-якого правового явища чи процесу неможливе без дослідження історії їх виникнення, становлення та розвитку. Правове регулювання інвестиційної діяльності пов'язане з втручанням держави у сферу ринкової економіки, встановленням норм, які регламентують процедури капіталовкладень, придбання нерухомості та інших матеріальних та нематеріальних цінностей (активів). Історія виникнення інституту адміністративно-правового регу-

лювання інвестиційної діяльності в Україні бере свій початок з проголошення незалежності України, коли молода українська держава, яка успадкувала радянське законодавство, потребувала створення власної правової основи для залучення інвестицій, забезпечення позитивного інвестиційного клімату. Закони у сфері інвестицій та інвестиційної діяльності, прийняті в перші роки незалежності, чинні і зараз, проте постійні зміни до них та суміжних нормативно-правових актів свідчать про відсутність стабільності у правовому регулюванні інвестиційної діяльності,

що не сприяє привабливості української економіки для потенційних інвесторів. Необхідність дотримання принципу правової визначеності зумовлює потребу у дослідженні історичного досвіду правового регулювання інвестиційної діяльності з метою запозичення його найкращих позитивних елементів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Становлення та розвиток адміністративно-правового регулювання різних видів господарської діяльності досліджували в своїх роботах відомі фахівці у сфері адміністративного права: О. Бандурка, В. Бевзенко, М. Віхляєв, Н. Губерська, С. Гусаров, Р. Калюжний, Т. Коломоєць, В. Колпаков, А. Комзюк, О. Кузьменко, В. Курило, Д. Лук'янець, Д. Лученко, П. Лютіков, Р. Мельник, О. Миколенко, Н. Нижник, Д. Приймаченко, С. Стеценко, М. Тищенко, А. Школик та інші вчені адміністративісти. Серед останніх досліджень слід відзначити роботи Ю. Світличної «Адміністративно-правові засади державного регулювання іноземного інвестування в Україні» [1], Г. Федорова «Адміністративно-правові засади іноземного інвестування в Україні» [2], С. Теленик «Адміністративно-правові основи скринінгу інвестицій в об'єкти критичної інфраструктури» [3], В. Князева «Адміністративно-правові засади формування та реалізації інвестиційних відносин в Україні» [4], М. Бліхар «Адміністративно-правові форми та методи регулювання інвестиційної діяльності» [5] та «Правова природа інвестиційної діяльності: адміністративно-правове дослідження» [6].

Не вирішені раніше частини загальної проблеми. Незважаючи на науковий доробок зазначених учених, питання становлення та розвитку адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності залишається малодослідженим. Важливим є дослідження позитивного історичного досвіду адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності з метою формулювання пропозицій щодо внесення змін до чинного національного законодавства та удосконалення юридичної практики.

Методологія цього дослідження ґрунтується на комплексному поєднанні

філософських, загальнонаукових (прийомів логічного методу, історико-правового методу, порівняльного, системного та структурно-функціонального методів) та спеціально-юридичних методів дослідження (юридичної догматики та юридичного моделювання), принципів об'єктивності та історизму.

Постановка завдання. Метою наукової публікації є дослідження історії становлення та розвитку адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності, за результатами якого необхідно сформулювати висновки щодо можливості запозичення позитивного історичного досвіду правового регулювання інвестиційної діяльності та визначення напрямів удосконалення чинного законодавства України.

Результати дослідження. Інвестиція, капітальні вкладення (від лат. *invest*, вкладення коштів) – господарська операція, яка передбачає придбання основних фондів, нематеріальних активів, корпоративних прав та цінних паперів в обмін на кошти або майно. У загальному розумінні «інвестиція» – це довгострокове вкладення капіталу в певне підприємство.

Зародження інвестиційної теорії відбулося в Європі у XV ст. і пов'язується з діяльністю школи меркантилістів. Ототожнюючи гроші й капітал, вони вважали, що єдиний засіб збагачення країни – це реальні гроші, які одночасно були основою як для розвитку виробництва, так і для збільшення обсягів торгівлі. Заслуга у формуванні нового методу пізнання, що докорінно змінив уявлення про роль держави у суспільній господарській системі, належить англійським економістам А. Сміту та Д. Рикардо. Французький економіст Ж.Б. Сей трансформував теорію про трудове походження багатства в теорію трьох факторів виробництва: людина, капітал та земля, які забезпечують продуктивні послуги. Він визнавав можливість криз перевиробництва, але вважав, що попит на інвестиції та пропозиція таких урівноважують економіку. Отже, Ж.Б. Сей підійшов майже впритул до визначення інвестиційної теорії економічної рівноваги [7, с. 209].

Синтез класичних учень здійснив Дж.С. Міль, який сформулював такі теорії: перша – промисловість обмежена

наявними капіталами і зайнятість прямо пов'язана з обсягами інвестицій; друга – капітали є результатом заощаджень; третя – хоч капітал і є результатом заощаджень, його можна споживати. Заощадження та інвестиції створюють ефективний попит, так само, як і витрати на споживання. Дж.С. Мілль критикує тих, хто вважає, що попит стимулюється тільки інвестуванням. Навпаки, навіть «непродуктивне споживання багатих необхідне, щоб забезпечити зайнятість бідних» [7, с. 209].

Критичний напрям, на відміну від класичного, виправдовував регулююче втручання держави в процес розподілу національного доходу, наголошуючи на необхідності формування ефективного попиту широких мас населення та управління інвестиціями з метою контролю за економікою. Усвідомлення необхідності державного регулювання інвестиційних процесів, активізація світової торгівлі привели до виникнення альтернативних інвестиційних теорій. Науково обґрунтована теорія, спрямована проти доктрини вільної (без митниць та тарифів) міжнародної торгівлі, сформувалась у Німеччині та в США [7, с. 209-210].

Важливою для розвитку інвестиційної діяльності стала поява інституту спільного інвестування. Перший у світі інститут спільного інвестування був створений у 1822 р. у Бельгії, через кілька десятиліть – у Швейцарії і Франції. Проте масштабності таке інвестування почало набувати з виникненням інвестиційних трастових компаній (INC), створених в Англії у середині XIX ст. Вони випускали фіксовану кількість акцій, що підлягали вільному обігу на вторинному ринку цінних паперів і погашалися після закінчення терміну діяльності компанії. Ці компанії мали всі ознаки сучасних закритих інститутів спільного інвестування. Нині інститут спільного інвестування в Англії складається з інвестиційних трастів та юніт-трастів. Перші являють собою інститути спільного інвестування закритого типу, які не мають права постійно випускати чи викуповувати власні паї, а їхні акції котируються на фондовій біржі. Іншу специфіку мають юніт-трасти. Вкладаючи в них кошти, інвестор отримує свідо-

цтво про внесення паю. Останнім часом на зміну юніт-трастам, які діють на підставі специфічного британського законодавства про трасти, приходять відкриті інвестиційні компанії, створені відповідно до Директиви Європейського Союзу «Про підприємства колективного інвестування в обігові цінні папери» від 1985 р., яка декларує загальні уніфіковані принципи створення інститутів спільного інвестування. Це відбувається завдяки тому, що інвестиційними компаніями легше управляти, інвесторам зрозуміліша структура ціноутворення, акції таких компаній легше продавати за межами Великобританії. Нині активи пайових трастів становлять 141 млрд. фунтів стерлінгів. За умови їх розвитку можна очікувати значного зростання цього показника [8, с. 81-82].

У Радянському Союзі, до складу якого входила Україна, за часів непу було відпрацьовано певний досвід використання іноземних інвестицій. Тоді приділялось багато уваги концесіям та змішаним товариствам як формам залучення іноземного капіталу. Багато концесійних угод було підписано із компаніями Німеччини, Англії, Франції та деяких інших країн. Однак участь іноземного капіталу в народному господарстві була невеликою.

Науковці зазначають, що після згортання непу до 1986 року залучення іноземних інвестицій фактично не здійснювалося. Якісно новий етап у їх залученні фактично розпочався з прийняттям рішення Політбюро ЦК КПРС від 19.08.1986 р. «Про можливість створення спільних підприємств». Це рішення було пов'язане зі спільними Постановами ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР від 19.08.1986 р. «Про заходи щодо вдосконалення управління зовнішньоекономічними зв'язками» та «Про заходи щодо вдосконалення управління економічним та науково-технічним співробітництвом із соціалістичними країнами». І саме ці постанови започаткували перехід до здійснення реформ у сфері зовнішньоекономічної діяльності в СРСР. Першим нормативним актом про спільні підприємства був Указ Президії Верховної Ради СРСР від 13.01.1987 р. «Про питання, пов'язані зі створенням на території СРСР і діяльністю спільних підприємств, міжнародних об'єднань та

організацій за участю радянських та іноземних організацій, фірм та органів управління», у якому було визначено умови оподаткування спільних підприємств; умови користування спільними підприємствами землею, надрами та іншими природними ресурсами; а також порядок вирішення інвестиційних спорів [9, с. 79-81].

Одним з основних чинників, що сприяли активізації інвестиційних процесів у післявоєнній Західній Європі, є формування цілей і принципів інвестиційного права на основі цілей і принципів міжнародного права в цілому та створення Європейської економічної спільноти (ЄЕС). Основою для уніфікації права ЄС у цій галузі став Римський договір про створення Європейської економічної спільноти, підписаний 25 березня 1957 р., який (із набуттям чинності Лісабонського договору йменується Договором про функціонування Європейського Союзу) своїми основними цілями у ст. 2 визначив: поширювати в межах усієї Спільноти гармонійний, збалансований і стабільний розвиток економічної діяльності, високий рівень зайнятості й соціального захисту, рівність жінок і чоловіків, стабільне та безінфляційне зростання, високий рівень конкурентоспроможності й конвергенції економічних показників, високий рівень захисту й поліпшення стану довкілля, підвищення рівня та якості життя, економічну й соціальну згуртованість та солідарність держав-членів [10].

В основу створення спільного ринку країн Західної Європи були закладені чотири фундаментальні принципи, а саме: свобода переміщення робочої сили, свобода обігу товарів, свобода обігу послуг, свобода руху капіталу. Закріплення в міжнародному договорі принципів регулювання означає, що держави – члени спільного ринку можуть приймати національне законодавство, у тому числі й національне законодавство про іноземні інвестиції в будь-якій формі і будь-якого змісту, якщо це законодавство не суперечить принципу регулювання, указаному в міжнародному договорі [11, с. 22-23].

Першоджерелом багатосторонньої міжнародно-правової практики у сфері регулювання інвестиційних правовідносин стала Угода про Міжнародний валют-

ний фонд (МВФ), що набрала чинності 27 грудня 1945 р. Вона поклала початок правовому регулюванню міжнародного руху капіталів і міжнародно-правовій співпраці у сфері іноземних інвестицій. Потім у рамках таких міжнародних організацій, як Європейське економічне співтовариство й Організація економічного співробітництва і розвитку, був створений певний механізм регулювання транснаціонального руху капіталів, що сприяло вдосконаленню механізму правового регулювання іноземних інвестицій на багатосторонній основі. Масив нормативного матеріалу відповідної якості й кількості в сфері іноземних інвестицій говорить сам за себе. До 1998 року у світі було укладено близько 1500 міжнародних двосторонніх угод про взаємне заохочення й захист закордонних капіталовкладень за участю 170 країн. Діє також низка багатосторонніх договорів, покликаних регулювати іноземні інвестиції відповідно до міжнародних стандартів. Найцінніший арсенал міжнародних інвестиційних норм і правил знаходиться у двох універсальних багатосторонніх договорах – Вашингтонській конвенції 1965 року «Про порядок вирішення інвестиційних суперечок між державами й іноземними особами іншої держави» та Сеульській конвенції 1985 року «Про організацію багатостороннього агентства по гарантіях інвестицій», а також у Договорі до Європейської Енергетичної Хартії [12].

До категорії міжнародних договорів, що регулюють міжнародні інвестиційні відносини, також належать: Генеральна угода про тарифи й торгівлю, угоди, що лежать в основі створення регіональних економічних союзів держав, зокрема, Європейського Союзу. Одним із договорів, суміжних з Генеральною угодою про тарифи й торгівлю, є Угода з торговельних аспектів інвестиційних заходів (Agreement on Trade-Related Investment Measures), прийнята як складова частина пакета документів Світової організації торгівлі у 1994 р. Угода одночасно стосується міжнародної торгівлі та інвестиційної діяльності. Угода з торговельних аспектів інвестиційних заходів – єдиний документ пакета СОТ, що має безпосереднє відношення до

інвестиційної діяльності. Основними принципами вказаної угоди є зобов'язання членів Світової організації торгівлі дотримуватися щодо іноземних інвестицій принципу національного режиму і принципу заборони кількісних обмежень. Угода містить також низку обмежень, які неприпустимо застосовувати щодо іноземних інвестицій.

До міжнародних нормативно-правових актів, ратифікованих Верховною Радою України, які регламентують порядок здійснення інвестиційної діяльності, належать: Конвенція про захист прав інвестора від 28.03.1997 р. [13], Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами, ратифікована Законом № 1547-III від 16.03.2000 р. [14], двосторонні угоди про сприяння та захист інвестицій (наприклад, Угода між урядом України та урядом Канади про сприяння та захист інвестицій від 24.10.1994 р., ратифікована Україною 02.06.2005 р. [15] тощо).

Першими нормативно-правовими актами незалежної України у сфері правового регулювання інвестиційної діяльності стали закони України «Про інвестиційну діяльність» від 18 вересня 1991 р. [16] та «Про режим іноземного інвестування» від 19 березня 1996 р. [17]. У цих законах були закріплені основні поняття, форми та способи здійснення інвестиційної діяльності.

Важливим рішенням, спрямованим на дерегуляцію порядку здійснення інвестиційної діяльності з боку держави та забезпечення позитивного інвестиційного клімату в Україні, стало скасування державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій. Кабінет Міністрів України своєю постановою від 27 вересня 2016 р. № 661 ухвалив визнати такою, що втратила чинність, Постанову Кабінету Міністрів України від 6 березня 2013 р. № 139 «Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та її анулювання» [18].

Державна реєстрація іноземних інвестицій була досить складним бюрократичним процесом. Для державної реєстрації іноземних інвестицій іноземний інвестор або уповноважена ним в установленому порядку особа була зобов'язана подати органу державної реєстрації такі документи:

- інформаційне повідомлення згідно з додатком 1 до Порядку у трьох примірниках з відміткою територіального органу Міністерства доходів і зборів за місцем здійснення інвестицій про їх фактичне здійснення;

- документи, що підтверджують форму здійснення іноземних інвестицій (установчі документи, договори (контракти) про виробничу кооперацію, спільне виробництво та інші види спільної інвестиційної діяльності, концесійні договори тощо);

- документи, які підтверджують вартість іноземних інвестицій, що визначається відповідно до статті 2 Закону України «Про режим іноземного інвестування».

Далі орган державної реєстрації зазначав дату надходження документів у журналі обліку державної реєстрації іноземних інвестицій, форма якого затверджувалась Мінекономрозвитку, та протягом семи днів розглядав подані документи і приймав рішення про реєстрацію іноземних інвестицій або про відмову в їх реєстрації. Державна реєстрація іноземних інвестицій здійснювалась шляхом присвоєння органом державної реєстрації інформаційному повідомленню реєстраційного номера, який на всіх трьох примірниках засвідчувався підписом посадової особи та скріплювався печаткою органу державної реєстрації, та внесення таким органом відповідного запису до журналу обліку. Перший примірник інформаційного повідомлення повертався заявникові як підтвердження факту державної реєстрації іноземних інвестицій, другий – надсилався до п'ятого числа місяця, що настає за звітним кварталом, поштовим відправленням Мінекономрозвитку, третій – залишався в органі державної реєстрації [19].

Зрозуміло, що така бюрократична процедура часто відлякувала потенційних інвесторів і не сприяла покращенню інвестиційного клімату.

Для розвитку інвестиційної діяльності в Україні та створення нових робочих місць важливим стало прийняття Закону України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» [20].

Серед останніх нормативно-правових актів у сфері правового регулювання

інвестиційної діяльності слід відзначити Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні» від 20 вересня 2019 року № 132-IX [21].

З розвитком законодавства у сфері інвестицій та інвестиційної діяльності в Україні активно розвивалась і відомча нормотворчість у цій сфері суспільних відносин. Слід зазначити, що саме відомчі нормативно-правові акти є безпосередньою правовою основою адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності, адже в них деталізуються та конкретизуються закони України, вирішуються всі процедурні питання, завдяки чому інвестор отримує конкретний правовий інструментарій для здійснення інвестиційної діяльності. Прикладами можна навести Положення про порядок здійснення іноземних інвестицій шляхом набуття у власність нерезидентами облігацій внутрішніх державних позик, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 19.01.2004 р. № 17 [22], Постанову Національного банку України від 10.08.2005 р. «Про врегулювання питань іноземного інвестування в Україну» [23] тощо.

Важливою є нормотворчість Президента України у сфері правового регулювання інвестиційної діяльності. В історичному аспекті слід відзначити нині чинний Указ Президента України від 19 лютого 1994 р. № 55/94 «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії», яким затверджене Положення про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії [24] та Указ Президента України від 12 липня 2001 р. № 512/2001 «Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні», яким було доручено Кабінету Міністрів України затвердити Програму розвитку інвестиційної діяльності в Україні на 2002-2010 роки [25].

Серед новел адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні слід відзначити Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.11.2012 року № 1279 «Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення інвестиційного проєкту, для реалізації якого може надаватися державна підтримка» [26], Наказ

Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 25.10.2016 року № 1785 «Про затвердження Порядку моніторингу стану розроблення (реалізації) державних інвестиційних проєктів» [27], Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18.05.2017 року № 723 «Про затвердження Положення про департамент залучення інвестицій» [28].

Значна кількість нормативно-правових актів, які регулюють питання інвестицій та інвестиційної діяльності, зумовлює необхідність проведення їх систематизації та прийняття консолідованого нормативно-правового акта, який буде регулювати всі основні питання інвестиційної діяльності.

Висновки. Дослідження історії становлення та розвитку адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні дало змогу сформулювати висновки про те, що, враховуючи позитивний історичний досвід, законодавство у сфері інвестицій має бути максимально стабільним та визначеним для того, щоб сформувати у потенційного інвестора почуття впевненості у правовій захищеності інвестицій та наявності реальних гарантій їх повернення. Для досягнення такого позитивного результату в Україні необхідно провести комплексну систематизацію законодавства у сфері інвестиційної діяльності з урахуванням європейських стандартів та принципів, за результатами якої прийняти єдиний консолідований нормативно-правовий акт, що своєю чергою забезпечить дотримання фундаментального принципу правової визначеності та буде сприяти забезпеченню позитивного інвестиційного клімату в Україні.

Список використаної літератури:

1. Світлична Ю.О. Адміністративно-правові засади державного регулювання іноземного інвестування в Україні : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»; МВС України, Харківський нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. 39 с.
2. Федоров Г.О. Адміністративно-правові засади іноземного інвестування в Україні. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ.* 2019. № 2 (85). С. 78-86.

3. Теленик С. Адміністративно-правові основи скринінгу інвестицій в об'єкти критичної інфраструктури. *Адміністративне право і процес*. 2019. № 9. С. 135-141.
4. Князев В.С. Административно-правовые основы формирования и реализации инвестиционных отношений в Украине : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»; Международный университет бизнеса и права, Херсон, 2011. 19 с.
5. Бліхар М.М. Адміністративно-правові форми та методи регулювання інвестиційної діяльності. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 3. С. 171-183.
6. Бліхар М.М. Правова природа інвестиційної діяльності: адміністративно-правове дослідження. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Серія «Право». Випуск 31. Том 2. С. 105-109.
7. Речка К.М. Концепції інвестицій в історії економічної думки. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнічного університету (економічні науки)*. 2014. № 1 (25). С. 209-212.
8. Фурдичко Л.Є. Інститути спільного інвестування: міжнародний досвід, специфіка та розвиток в Україні. *Регіональна економіка*. 2009. № 1. С. 81-8.
9. Основи інвестиційного права України : навчальний посібник / В.Д. Чернадчук, В.В. Сухонос, Т.О. Чернадчук; за заг. ред. В.Д. Чернадчука. 2-ге вид., перероб. і доп. Суми : ВТД «Університетська книга»; Київ : Видавничий дім «Княгиня Ольга», 2005. 384 с.
10. Договір про заснування Європейської Спільноти. Дата оновлення: 01.01.2005 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_017.
11. Бойчук Р.П. Основні засади правового регулювання інвестиційної діяльності в ЄС. *Право та інноваційне суспільство*. 2015. № 2. С. 22-31.
12. Гончарук Ю. Міжнародно-правові джерела регулювання іноземних інвестицій / Міністерство юстиції України: офіційний вебпортал. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_23408.
13. Конвенція про захист прав інвестора від 28.03.1997 р. Дата набрання чинності: 21.01.1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_047.
14. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами. Конвенцію ратифіковано Законом № 1547-III від 16.03.2000р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_060.
15. Міжнародні договори України / Українська арбітражна асоціація. URL: <http://arbitration.kiev.ua/uk-UA/Zakonodavstvo/Mizhnarodni-dogovory-Ukrainy.aspx?ID=166>.
16. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII. Дата оновлення: 18.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
17. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19 березня 1996 року № 93/96-ВР. Дата оновлення: 25.06.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр>.
18. Про визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 6 березня 2013 р. № 139 : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2016р. № 661. Дата оновлення: 07.10.2016р. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/661-2016-п>.
19. Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та її анулювання : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2013 р. № 139. Постанова втратила чинність на підставі Постанови Кабінету Міністрів України № 661 від 27.09.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/139-2013-п>.
20. Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць : Закон України від 6 вересня 2012 року № 5205-VI. Дата оновлення: 01.01.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5205-17>.
21. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо стимулювання інвестиційної діяльності в Україні : Закон України від 20 вересня 2019 року № 132-IX. Дата оновлення: 17.10.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/132-20>.
22. Про затвердження Положення про порядок здійснення іноземних інвестицій шляхом набуття у власність нерезидентами облігацій внутрішніх державних позик : Наказ Міністерства фінансів України від 19.01.2004 р. № 17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0157-04/conv>.
23. Про врегулювання питань іноземного інвестування в Україну : Постанова Національного банку України від 10.08.2005 р. Дата оновлення: 07.02.2019 р. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0947-05>.

24. Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії : Указ Президента України від 19 лютого 1994 р. № 55/94. Дата оновлення: 15.03.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/94>.
25. Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні : Указ Президента України від 12 липня 2001 р. № 512/2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/512/2001>.
26. Про затвердження Методичних рекомендацій з розроблення інвестиційного проекту, для реалізації якого може надаватися державна підтримка : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.11.2012 року № 1279. Дата оновлення 13.11.2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1279731-12>.
27. Про затвердження Порядку моніторингу стану розроблення (реалізації) державних інвестиційних проектів : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 25.10.2016 року № 1785. Дата оновлення: 13.12.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1508-16>.
28. Про затвердження Положення про департамент залучення інвестицій : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 18.05.2017 року № 723. Дата оновлення: 12.12.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0723731-17>.

Razina T. Formation and development of administrative and legal regulation of investment activity in Ukraine

In the scientific publication the formation and development of administrative and legal regulation of investment activity in Ukraine are investigated. Positive historical experience of legal regulation of investments and investment activities is analyzed in order to make appropriate proposals for improvement of the current national legislation and legal practice.

It is noted that the history of the institute of administrative and legal regulation of investment activity in Ukraine dates back to the proclamation of independence of Ukraine, when the young Ukrainian state, which inherited the Soviet legislation, needed to create its own legal basis for attracting investments, ensuring a positive investment climate. Laws in the field of investment and investment activity were adopted in the first years of independence and are still valid, but constant changes to them and related legal acts indicate a lack of stability in the legal regulation of investment activity, which does not contribute to the attractiveness of the Ukrainian economy for potential investors.

An important role in the process of administrative regulation of investment activity is played by departmental legal acts, which specify the laws and provide the subjects of investment activity with real legal means for making and protecting investments.

The conclusion is drawn that, in the light of positive historical experience, investment legislation should be as stable as possible and determined in order to create a sense of confidence in the potential investor in the legal protection of investments and the existence of real guarantees for their return. In order to achieve such a result, it is necessary to carry out a comprehensive systematization of legislation in the field of investment activity in Ukraine in accordance with European standards and principles and to adopt a single consolidated legal act that will regulate the main issues of investment activity.

Key words: *historical experience, investments, investment activity, administrative and legal regulation, formation, development, systematization, consolidated act, legal certainty, stability.*